

Consells escolars municipals

Juliol de 2023

**Diputació
Barcelona**

**Àrea d'Educació,
Esports i Joventut**

El Consell Escolar Municipal (CEM) és un òrgan preceptiu de consulta i participació per als municipis que tenen competències delegades en primer cicle d'educació infantil, educació d'adults o ensenyaments artístics

Està regulat per la LEC (2009) i pel Decret 404/1987

La Diputació de Barcelona s'interpreta aquest marc legal des de la perspectiva de les ciutats educadores

Carta de Ciutats Educadores

Principi 8: Governança i participació ciutadana

La ciutat educadora es construirà des d'un paradigma de governança, i en el seu disseny i progrés cooperaran les administracions públiques i la ciutadania (...).

Fomentarà la participació ciutadana, des d'una perspectiva crítica, constructiva i corresponsable, en la gestió municipal i la vida comunitària, obrint els processos de presa de decisions a la ciutadania. Haurà de comptar amb les institucions i organitzacions civils i socials (...) Per a això, el govern local facilitarà prèviament la informació necessària (...).

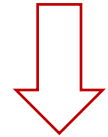
En acabar el procés participatiu, s'informarà públicament dels resultats i s'analitzaran l'eficàcia i els límits del procediment seguit (...).

Decret: bases generals,
organització i funcionament
del CEM, **1987**

Llei d'educació de
Catalunya, **2009**

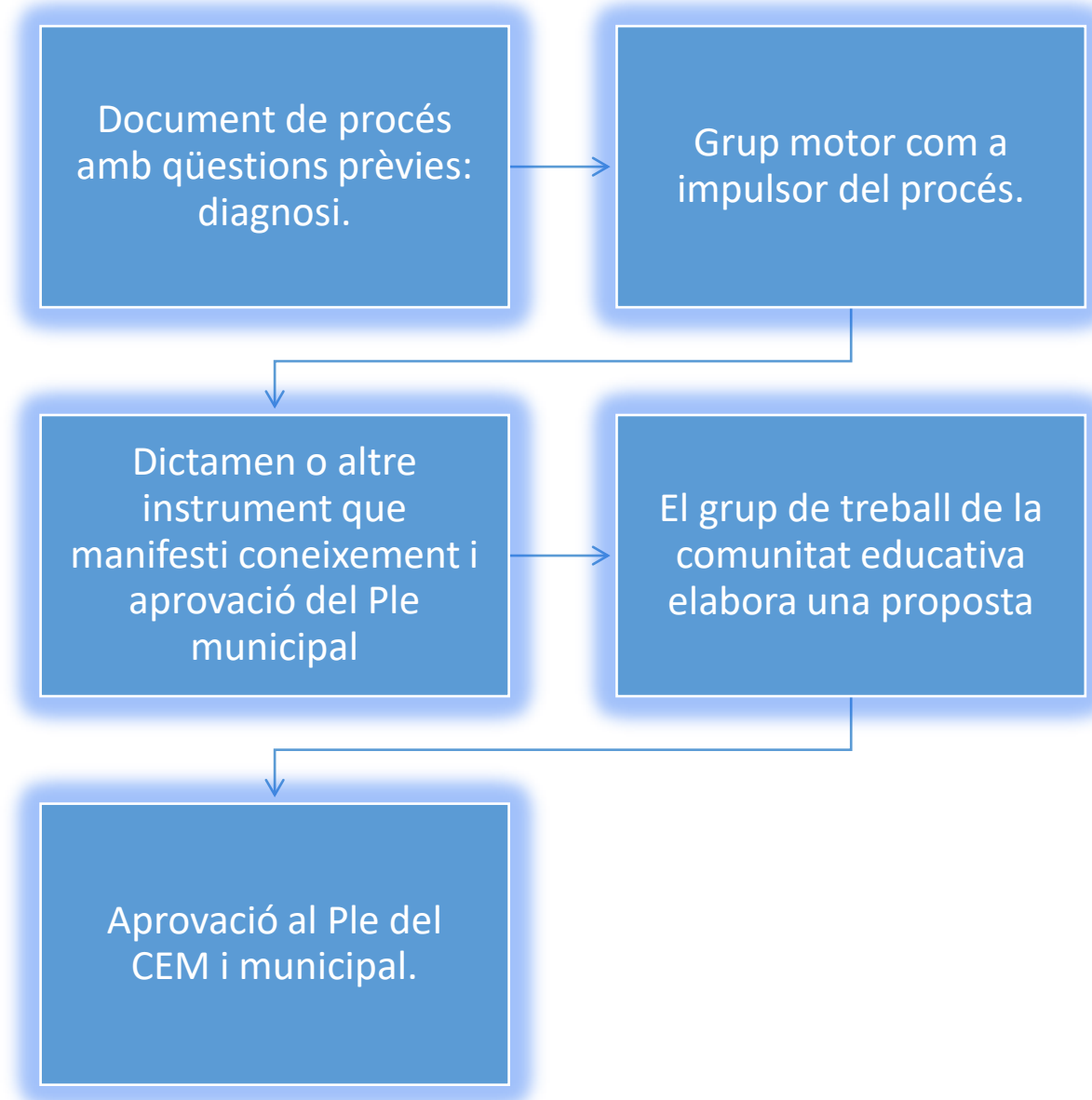
Suport DIBA

Del Consell Escolar
Municipal al Consell
Educatiu Municipal

Procés de suport tècnic de la Gerència de Serveis d'Educació

El CEM: un espai de governança educativa

- El CEM és l'espai de **participació, consulta i proposta** de la comunitat educativa local.
- És el **fòrum de l'ecosistema educatiu local**: plaça de discussió i col·laboració de diferents actors que participen en l'educació.
- Un CEM no executa, sinó que **influeix**: propostes documentades i compartides orienten el marc d'actuació de les administracions educatives.
- Democràcia deliberativa: CEM.
- Democràcia representativa: Ple municipal.
- Opinió informada: **debatre arguments, dades**, no posicions, ideologies, identitats.

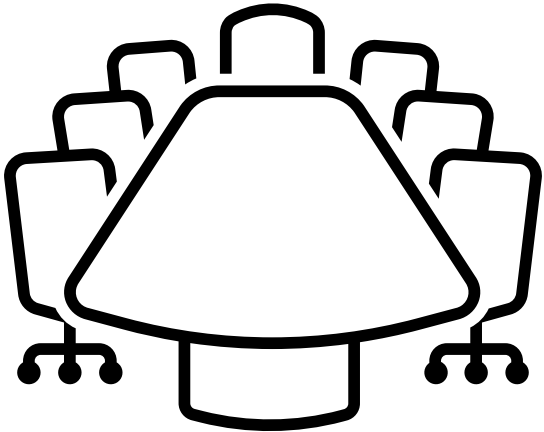
El CEM empodera la comunitat educativa

- El CEM empodera la comunitat educativa: assumpció de la seva utilitat i oportunitat que obre un òrgan preceptiu. **Dota la participació de contingut i sentit.**
- Es basa en el **respecte a tots els agents**, persones i opinions que informen sobre les seves propostes i les argumenten. Crea un ambient col·laboratiu de treball amb la comunitat educativa.
- La riquesa està en la **pluralitat d'agents** i la força en **l'acord de les parts.**

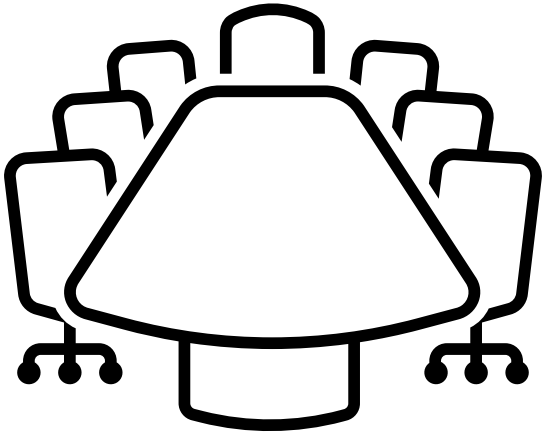

El CEM: estratègies de governança

- **Lideratge:** l'alcaldia o la regidoria han de dirigir els treballs amb una visió de ciutat educadora.
- **Comissió permanent:** procura la continuïtat del treball.
- **Secretaria:** facilita la comunicació, documentació i renovació de membres i l'acompliment de normes amb la comissió permanent.
- **Reglament de règim intern:** normativa com a garantia per a tots, no com a rigidesa.
- **Elecció i renovació de membres:** són l'oportunitat de participació plural de la comunitat.
- **Comissions:** espais operatius que responen a la realitat local, més flexibles i enfocats, on es poden consensuar temes polèmics.
- **Convidats:** al Ple i a les comissions; persones no membres amb coneixement i experiència, que enriqueixen el debat i facin propostes.

El CEM: estratègies de governança

- Projecta una mirada àmplia de ciutat educadora: **ordena i coordina** espais de treball, agents, projectes...
- La representativitat és **sectorial**, no nominal.
- Exigeix comunicació i **transparència** per a la comunitat educativa.
- El **consens** pot ser sumatiu, la votació pot ser divisiva (dictàmens amb vots particulars).
- Consells escolars de centre: una **oportunitat** d'intervenció municipal que facilita el treball del CEM.

El CEM: atributs o característiques

- Representació d'actors o sectors
- Deliberació de la ciutat educadora
- Col·laboració, consens, debat i proposta
- Estabilitat i continuïtat
- Respecte, integració i escolta activa
- Transparència
- Rendició de comptes
- Ordenació d'espais de participació
- Proximitat

Marc normatiu: és un punt de partida

Primer mite: la normativa genera un sostre i permet poques adaptacions.

Realitat: L'única rigidesa normativa és per garantir el dret fonamental a la participació.

Hi ha poca normativa concreta: el Decret 404/1987, de 22 de desembre, és una norma que estableix unes bases mínimes de compliment obligatori, però que deixa un **ampli recorregut** per al dret a la participació comunitària.

Per tant, estem davant d'una **oportunitat**

Marc normatiu: la normativa no genera participació

Segon mite: la normativa no facilita la participació. El Decret 404/1987, de 22 de desembre, fins i tot la limita.

Realitat: la normativa és un instrument perquè la participació sigui fluida. Però, per molt que fem recerca i innovació responsables (RRI, per les seves sigles en anglès) jurídicament participatives, si no hi ha **cultura participativa de base**, el CEM no ho serà.

Si el problema és la participació real de la comunitat, la solució no és la normativa.
Caldrà fer servir **lideratges i estratègies** que fomentin aquesta participació.

Marc normatiu: el CEM pot esdevenir motor de l'ecosistema educatiu local

Tercer mite: el model de CEM està preestablert a la normativa i no es pot modificar.

Realitat: el Decret 404/1987 té un model: el d'un consell municipal d'àmbit escolar, però no limita que pugui ampliar-se.

Els veritables **condicionants** són:

- Quin model de CEM volem? El CEM serà un òrgan de governança de l'ecosistema educatiu local?
- Qui hi participarà? Representants del sector escolar o també la resta de la comunitat educativa?.
Voldrem accontentar a tothom, o que funcioni la representativitat per sectors?
- Com ho farem?: De quants recursos tècnics i organitzatius disposem?
- Per què ho farem ? Constituïm el CEM per normativa o per a una altra finalitat?. Hi ha interès de l'alcaldia i de l'oposició?. Hi ha demanda de la comunitat educativa del municipi?

Nivells de participació al CEM

